

Universitätsbibliothek Paderborn

**Homiliae Adm. Illvstris Ac R.dissimi Domini D. Fr.
Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ
Episcopi Barbastrensis & Albarrazini Ord. FF.
Prædicatorum**

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, Anno M.DC.XLIX.

§.19. Quia mysterium hoc rationem habet sacrificij, ad Missæ offertorium populus cum Sacerdote offert munera, quo significatur quod per istam coniunctionem eius oblatio Deo futura sit acceptior.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53084](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53084)

§. 19. Quia mysterium hoc rationem habet sacrificij, ad Missa offertorium populus cum sacerdote offert munera, quo significatur quod per istam coniunctionem eius oblatio Deo futura sit acceptior.

§. 20. Secunda pars Missæ primario pertinet ad celebrationem Sacrificij ad quam tantummodo admittebantur fideles iam perfecte instructi in cognitione supernaturali mysteriorum fidei: unde dicebatur hæc pars Missæ fidelium, sicut prima vocabatur Missa Catechumenorum, quia ad illam tantum admittebantur: quia verò hæc pars missæ proprie continet mysteria Christianismi primaria, quorum notitiam habemus per traditionem à temporibus Apostolorum, ut ait D. Basilius: idcirco rationi consonum est ut solis Christianis concedatur eius interesse celebrationi & ea ratione vocetur Missa Christianorum, quos Sacerdos exhortatur ut se præparent ad contemplationem huius mysterij quod sequitur in Missa quæ inchoat: hoc enim significant verba illa quibus Sacerdos in principio populum salutatur: *Dominus vobiscum*: & statim post reddendum à populo responsum illum mox, ut oratione & meditatione se præparet ad oblationem Divinam huius sacrificij his nimirum: *Oremus*: hic etenim nullam indicat publicam orationem, ut alias, quam in persona pronuntiat populi, sed propriam personam quasi excitat illo verbo seu ferventi oratione, per quam se sacrificio præparet, quatenus tanquam Dei conspectui gratum, acceptet quod singuli de populo illi debent, per ipsum quod offert Sacerdos. Ita loquitur Pontifex Innocentius: quæ de causa principium huius secundæ partis, ex qua Missam prosequitur Sacerdos, vocatur offertorium: quia secundum antiquissimam Ecclesiæ consuetudinem fideles in ipsa munera offerebant. Unde colligitur alia ratio cur dictum sit offertorium, nimirum quia tunc Sacerdos de manibus fidelium dona recipit quæ Deo consecrant: cuius consuetudinis meminit Pontifex Pius primus in suis Decretalibus & alij multi quos citat Smares.

Ex quo notandum hanc oblationem quæ fit in hac secunda parte Missæ, non esse illam in qua consistit essentialis ratio Sacrificij, de qua

disputat Theologus alio loco, sed esse tantum velut quandam materiam dedicationem quæ sacrificati debet post consecrationem futuram, ad quam refertur & dirigitur qui loquitur hic agit & loquitur Sacerdos. Huius oblationis quam agit agit Sacerdos, eo sensu quo diximus, materia est Panis & vinum ut in illa designetur Sacerdotum Christi communicatum & ab ipso derivatum in Sacerdotem, cuius virtute eius nomine hoc offert Sacrificium. *Secundum ordinem Melchisedech*, ut hoc clare dixit D. Basil.: *et Sacerdos in æternum secundum ordinem Melchisedech*: nec enim offerre oves, agnos, hircos &c. Ut Aaron in suis Sacrificijs, sed panem & Vinum, sicut offerebat Melchisedech in suo, Diuinum hoc præfigurans sacrificium quod offerimus in virtute Sacerdotij Christi.

In hac materia Panis & Vini quam offert Sacerdos multa occurrunt notanda mysteria. Primo, quod sit Panis absque fermento, quia in illo consecravit Christus, quando enim cererum perfecti legalem, iam Pascha incipiebat: Et fermentum non inueniebatur in domibus Iudeorum: cum enim omnes Iudei iam Paschalis solemnitatem celebrarent, in qua nefas erat veli fermento, idcirco Christus illud non inuenit, unde celebrare debuit in pane non fermentato, ipso die eius institutionis, qui fuit primus dies *Azymorum*: quia Paschalis celebritas incipiebat ad vesperam huius decimaquarte mensis Martij, atque in hoc die post sacrificium Agni Paschalis instituit Christus SS. Sacramentum, quem D. Ioann. diem vocat ante Pascha & ceteri Evangelistæ: *Primus dies Azymorum*. Et iuxta Dei sancitum esse non poterat in domibus Iudeorum panis fermentatus, ob quam causam illum Christus non inuenit, ac proinde consecravit in pane Azymo id est non fermentato: nec absque hic Divina providentia, quæ singulariter hoc ita disposuit propter convenientiam ob quam Christus in hoc pane consecraret, nimirum ad declarandum præ clara mysteria quæ nobis in hoc exponuntur, quæ secunda fide & doctrina nobis explicat D. Thom. ait enim: cum panis ille esse deberet materia SS. Sacramenti sub eius speciebus: later SS. Christi Corpus, absque illa peccati corruptione conceptum, ea de causa conveniens fuit ut panis electus in materiam huius Sacramenti, panis esset liber ab ea corruptione, quæ est in illo cui fermentum immiscetur: Et similiter quia in illo pane sine mixtura fidelibus nobis immutatur qua sicutitate & am-

I. I. Secunda pars Missæ exponitur.

Lib. de Spiritu S. c. 27.

II. Et dicitur Offertorium.

3. p. 9. 83. c. 1.

ma puritate deceat vt hoc SS. suscipiamus. Sacramentum: si namque in illa materia sub eius speciebus oportebat latere SS. Christi Corpus, non permitatur rei corruptur mixtura, etiam in peccatore nostro esse debeat velut in loco quietis, quia Deus sibi quietem re putauit & delicias esse cum hominibus: *Delicia mea est cum filiis hominum*: indubie talem ab illo petit sinceritatem & puritatem, quam summa Diuini huius Sacramenti puritas & obulat: desiderat Deus cor illius qui eum recepturus est ab omni corruptione liberum, purum & simplex vt ita possit in illo suas imprimere condiciones, nec quiquam in ipso ponat ei impedimentum.

Secundo considerandum in hac materia panis & vinum quam offerit sacerdos in Missa, velut singulare mysterium, quod vino valde modica miscetur aqua. Concilium Triburense precepit vt adeo modica vino infunderetur aqua, vt tertiam eius partem non excederet: quoniam Patres Concilii Generalis Florentini iudicauerunt nimium hoc esse, vnde illam magis hinc statuit dicendo vt esset *Aqua modicissima*. Perio Domine, quid cause subest cum materia Sanguinis Christi Sacramenti sit vinum, sicut panis corporis est SS. non preceptum Ecclesia panis quidquam admisceri, vinum tamen misceri aqua licet modicissima? An forte in eius sanguine preciosissimo minor est sinceritas & puritas: hanc enim panis significat Azymus & absque fermento, quam in SS. eius Corpore nequaquam. Sciamus igitur cur in pane tanta debeat esse puritas & sinceritas; quae tamen in vino non seruatur: quoniam mandat Ecclesia fieri mixturam aquae cum vino? Hanc questionem ingeniose obiecit D. Thom. atque ad eius solutionem in corpore articuli huius caelestem ex SS. Pambus profert doctrinam, cui conforter respondet: primo, ex Papa Alexandro: cum enim in sanguine nobis expressus ac clarus Passio Christi Domini repraesentetur, in qua sanguinem profudit & aquam vt ait Evangelista D. Ioan. ex vlnate perfossi lateris: *Coniunctus est sanguis & aqua*: ideo in calice non patitur Ecclesia solum vinum, sed etiam aquam sed vtriusque mixtionem: cum ex aperto Christi latere hae duo abundantissime profuxerint: *Non debet in calice Domini vinum solum, aut aqua sola offerri, sed vtrumque permixtum: quia vtrumque ex latere eius in Passione sua profuxisse legitur*. Secundo ex eo quod docet D. Ambrosius. Lib. de Sa. vt declararetur vltimus effectus huius Sacra-

menti, nempe nobis caeli portas aperire & ingressum ad gloria exhibere: vnde ad huius significationem aqua calici infunditur: aqua etenim, de qua Christus apud D. Ioan. ducit ad vitam aeternam: *Fiet in eo fons aqua saluentis in vitam aeternam*. Ita hoc exponit D. Ambrosius verbis: *Redundat aqua in calicem & salis in vinum aeternam*.

Tercio & proposito nostro conuenienter Ratio 3^a propter illud quod ait Papa Iohannes, aqua significare populum: *Aqua multa populi sunt*: vinum autem indicare pretiosum Christi sanguinem: quapropter mixto aquae cum vino in calice denotabit vniorem populi cum Christo. *Videmus in aqua populum intelligi, in vino vero ostendi sanguinem Christi*: Hinc quasi per euentem consequentiam concludit D. Thom. *Ergo cum in calice vino aqua miscetur, Christo populus adiungitur*. Vt igitur hae denotentur Mysteria sit hae vini est aqua vino, licet in pane nulla permitatur: quia incorporatio populi cum sanguine Christi fieri debet ad sacrificium quod praeparatur: *Sint vnum sicut & nos*, quocirca vt illud quod populus offerit gratum sit aeterno Patri sacrificium, vniatur & incorporetur Christo quam vniorem significat hae aquae cum vino mixtura.

Quando reformidas aliquid alteri proponere, eo quod timeas illi fore per se minus gratum, Similitudine alius illi adiungis ipsi gratum, vt hoc modo prius do recipiat & in gratiam suam admittat. Cae similitudinem, quando offerre intendis Patri filium suum olim illi contumacem & ingratum, quem in tanta rebellionis aut ingratiudinis poenam a facie sua & gratia reiecit; non praesumis illum Patri sistere vt eum in pristinam admittat gratiam; sed alium associas illi filium obediens, quique Patri suo ob motum integritatem patrisque inclinationes sit gratissimus; quatenus ad latus illius alterum recipiat, hoc idem igitur nobis declarat Ecclesia; nos ipsos Deo offerre oportet, quia hoc sacrificium est Christi quod offerimus, & nostrum, etenim nos aeterno Patri conseruamus. Verum tamen in quantum per nos ipsos offerimus illi sacrificium non admodum gratum, eo quod vt filij contumaces & ingrati illum offenderimus: vt nos in gratiam recipiat & sicut illi acceptum sacrificium, incorporemus nos ipsos & coniungamus fratri nostro primogenito Christo. Primogenitus in multis fratribus: est enim filius Patri suo gratissimus: *Pater est filius meus dilectus, in quo mihi bene complacuit, & nos Diuino sub oblatos conspectui vt acceptabile admittet sacrificium*.

VI.
Nos per Christum Patri oblati gratissimi sumus.

ficiam tantoperè enim Christus Patri suo placet, ut quidquid in nobis illi displicet, eius comparatione sit velut gutta aquæ respectu aëylli & profunditatis aquarum totius pelagi; *Sicut gutta rosæ ante te orbis terrarum*; nos omnes unica sumus gutta: omnes enim homines omniaque mundi peccata instar guttæ sunt, quæ in manū pretiosi Christi sanguinis absorbetur: fuit etenim adeo pretiosus, ut sicut declarat Papa Clemens Sextus, una gutta valoris sit infiniti ad redemptiōnem nullum mundorum: quocirca adiungatur aqua sanguini vel vino, ut tu similiter hic coniungas cor tuum, animam, cogitationes, actiones, affectus & verba: *Coniunges te hostiæ*: ita namque olim, in lege veteri frequens erat hæc ceremonia, ut dum offerretur Sacrificium manus super caput eius quod offerendum erat, imponebantur; q. d. Ego ex me ipso nequeo satisfacere Deo pro debitis, ut autem illum permoueas, quatenus me in gratiam suam recipiat huic me coniungo hostiæ illi gratæ, ut à Deo hæc mei cum illa vnione obtineam, quod per me ipsum mihi est impossibile.

VII.
Duplex oblationis materia.

Habetur c. Om. Christ. de Consecr. Exo. 13. 15

1. Paral. 29. 17.

Epist. 3.

Vnde ab Offeritorio Missæ tibi persuade quod cor tuum, animam, & facultates illi coniuncta habeas, ut autem indicetur quod te pariter offeras, decreuit Ecclesia oblationem populi, quæ licet dicat D. Remigius quod vocetur oblatio, quia Subdiaconus illam præsentat & velut offert Diacono, hic autem Sacerdoti, nihilominus sic etiam vocatur quia omnes eam offerunt, & hæc de causa hortabatur Papa Alexander fideles ut omnes offerrent dona sua, quatenus Diuino satisfaciant præcepto in Exodo: *Non appa- rebis in conspectu Dei tui vacuus*; similiter ut Regem imiteris David, cuius primasium hoc erat studium offerre Deo quidquid boni possidebat: & hoc idem à populo suo deposcebat, quem exhortabatur ut Deo similiter de se ipso Sacrificiū offerret: & velut hæc celestis disciplina instructus comitabatur populus Sacrificiū Regis sui, per illud quod singuli in particulari sacrificabant *Ego in simplicitate cordis mei lætus obuii vniversa hac & populum suum quæ hic reperitur est, vidi cum ingenti gaudio tibi offerre donaria.* Ex quo argumentum sumpsit Ecclesia ab antiquis temporibus obligandi populum ut aliquid in Missa Deo dedicaret. Papa Pius primus in suis Decretalibus huius meminit oblationis. Et Papa Fabianus monet omnes ut saltem diebus Dominicis aliquid offerant in Missa quam audierint: & colligitur hæc antiqua consuetudo ex eo quod

multi SS. Patres, quos auctor citat Nöterius adducunt in huius confirmationem. Antiquissimus Terullianus & D. Theodor. in dicitur referunt illud exemplum quod manifeste præcipit prædicta confirmat: qualiter Theodosius Sacerdos sacrificium Deo offerret in Altari, illud Sacrificiū coniungens quod in ipso offerebat D. Ambros. illi. Ut autem Sacrificium hoc quod Deo litatur, est voluntarium, idcirco ut voluntatis in hoc opere extirparet alacritas, D. Grego. statuit ut in signum huius hilaritatis, caneretur Offeritorium: dicit etenim Spiritus S. eius gratam esse oblationem, qui illam voluntate defert excitata: *Hilarem & letum in datorem diligit Deus*: quoniam in Veteri Testamento, legimus, quod Leuitus incensebat ex officio & consuetudine, canere quo tempore tempore victimæ Deo litabantur, & antea litabant Sacrificium: Sicut illud notat Dn. Hieronimus: quia ipsi Leuitæ vocibus suis musicæ adhibebant instrumenta, in figuram eius quod postmodum lex gratiæ in Ecclesia perfectæ: idcirco introductum fuit ut tempore Offeritorij organa pulsarentur & iolemais audiretur musica, in testimonium interiore gaudij quod in cordibus fidelium ex oblatiōe Deo præstiti Sacrificij, excitatur. Ut autem nostra Deo gratia sit hæc oblatio Sacerdotis coniungitur oblationi quæ fit in Altari, quo declaratur quod sicut Dei Filius se coniunxit humanitati venturus pro salute nostra, & passurus ignominias, iniurias & cruciatus: ita nos ut delictis, voluntatibus carisque gaudijs persequamur, opus est ut totiplos Sacrificio copulemus quod nomine & persona Christi Sacerdos offert in altari, ut ita præstitimus & in gratiam æterni Patris, dum eius nostris sustinimus aspectum recipiamur.

§. 20. *Quanto magis Sacerdos appropinquat ad consecrationem, tanto maior requiritur puritas mentisque ad ea quæ in Missa agantur, attentio: idcirco Sacerdos ut ambo hæc indicet, sibi manus abluit, rogatque populum, ut pro eo supplices, sintque omnes attentis Sacrificio.*

Dum interim chorus decantat Offerentiæ sumit Sacerdos materiam sacrificij, panem scilicet, & vinum calici infusum, illumque Patri offert in hæc verba. *Insuper Sancte*